

Ranuan Simojärven linnustoseelvitys 2025

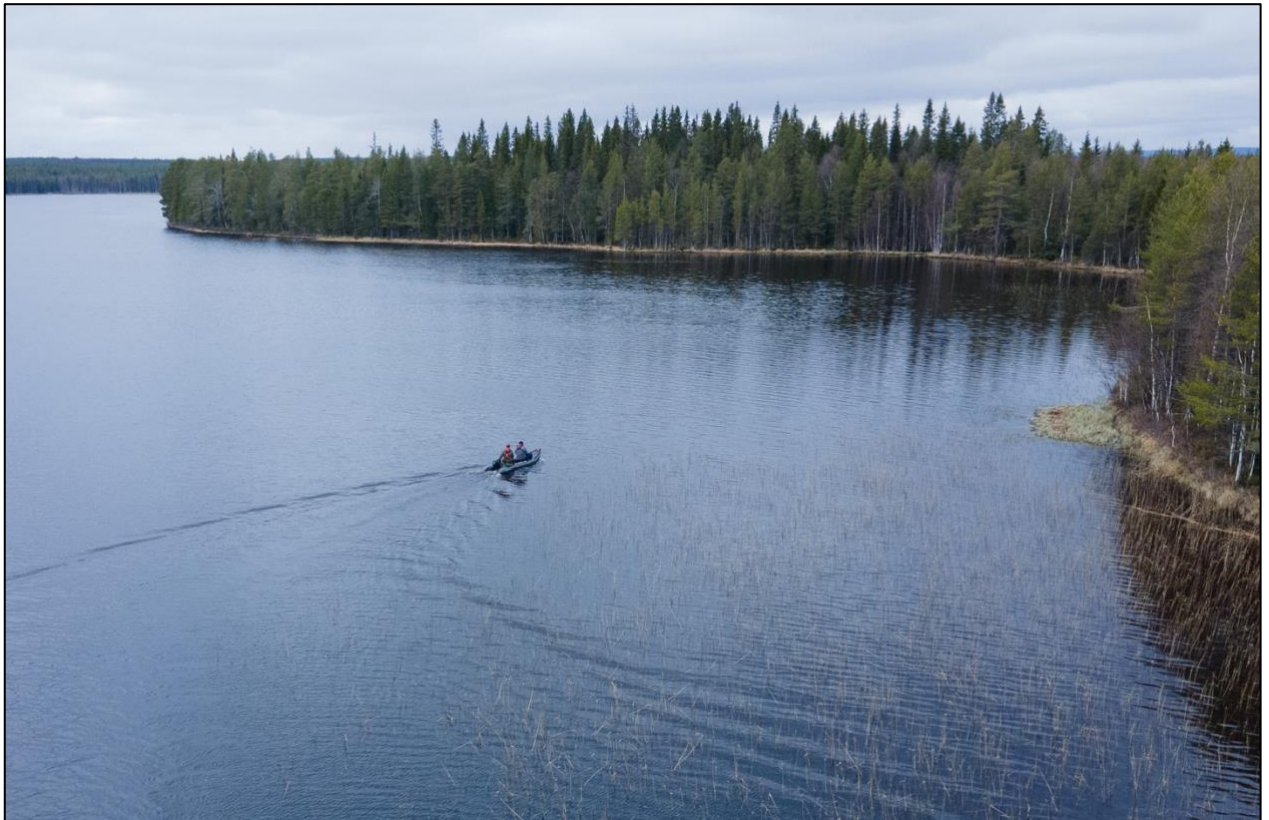

1. Johdanto

Tämä on Ranuan kuntaan sijoittuvan Simojärven pohjoisosien linnustoselvitys. Ranuan kunta päivittää alueen rantakaavaa. Simojärven pohjoisosien linnustoselvitys tehtiin 19.5.-17.7. välisenä aikana. Laskennoissa pyrittiin selvittämään alueen linnustoa. Selvitysalueeseen kuului Simojärven Koppeloselkä, Pajuselkä ja Näskänselkä, Välttämönselkä, Kortejärvi, Lautaselkä, Hiisijärvi sekä Itälampi, Särkijärvi, Näskänjärvi, Paattinkijärven Ranuan puoleiset alueet, Piittisjärvi, Syväjärvi, Ruuhijärvi, Tyyräsenjärvi ja Putkenjärvi.

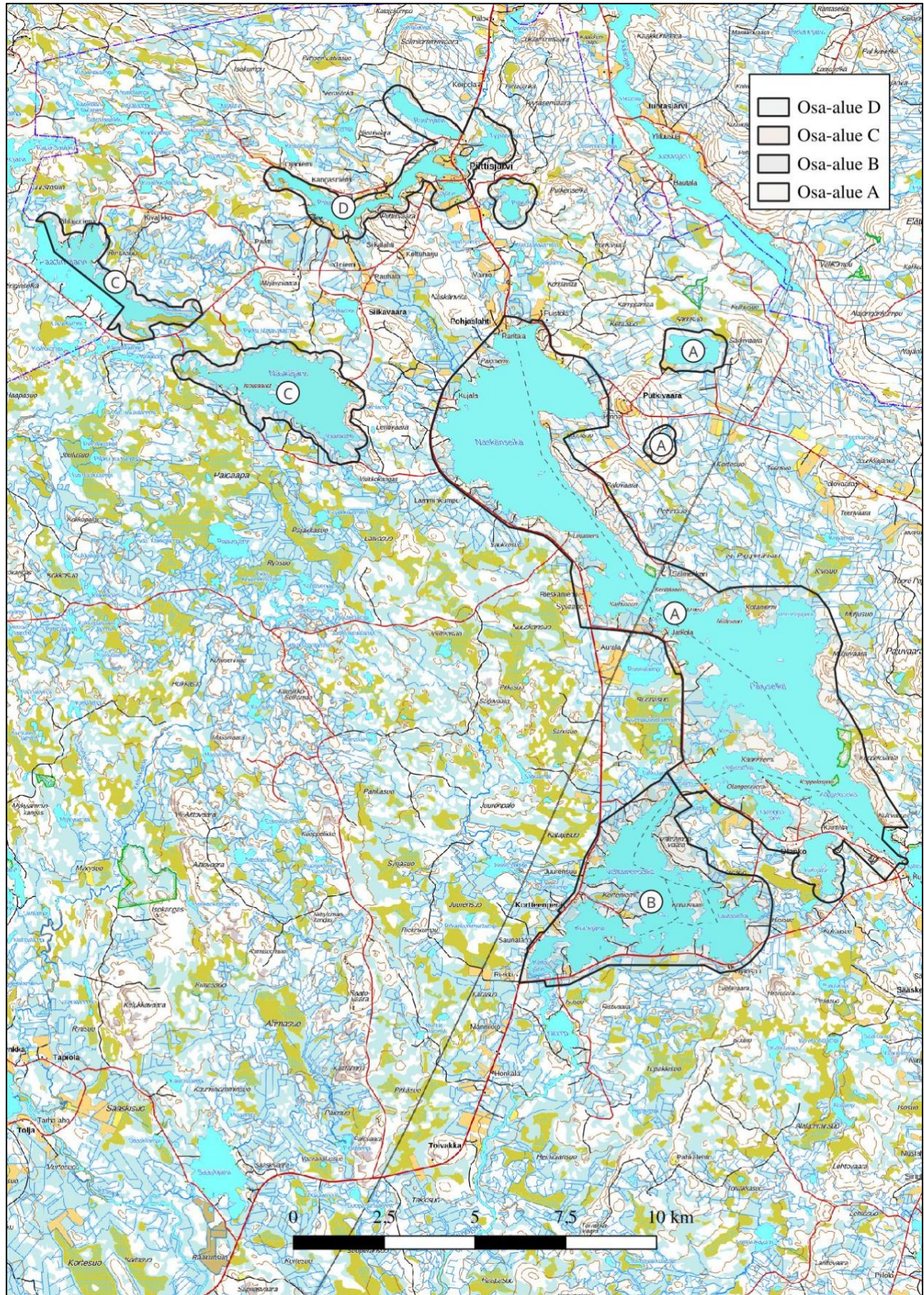
2. Laskentamenetelmät

Lintulaskennat aloitettiin heti jäiden lähdön jälkeen, jolloin vesilinnut eivät ole menneet vielä pesimään vaan ovat vesistöillä. Järvet kierrettiin mahdollisimman lähellä rantaviivaa lasikuituveneellä ja kumiveneellä moottoria apuna käyttäen kahteen kertaan ensin touko-kesäkuun vaihteessa ja toisen kerran juhannuksen jälkeen laskien vesilintupoikueet. Kaikki havainnot laji, lukumäärä ja sukupuoli kirjattiin GPS laitteeseen paikkatiedoksi. Nämä havainnot siirrettiin QGIS karttaohjelmaan. Lisäksi tehtiin autolla pistelaskentoja pysähtyen noin 700- 100 m välein noin viideksi minuutiksi ja kirjaten kaikki linnut. Laskennoissa noudatettiin Luonnontieteellisen museon laskentaohjeita. Laskennat suorittavat lintuasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina oli Raimo Mattila. Raportin laati Olli-Pekka Karlin, kaikki kuvat otettu laskentojen yhteydessä @Olli-Pekka Karlin, kaikki kartat @Maanmittauslaitos 2025

Kuva 1. Särkijärvi kierrettiin ensimmäisen kerran 22.5.2025. Venemies ajoi mahdollisimman lähellä rantaviivaa ja edessä oleva kirjasi havaitut linnut GPS laitteeseen. Näin tehtiin kaikilla kohteilla.

3. Alueet

Kartta 1. Alueet merkitty kirjaimin, joihin viitataan myöhemmin.

4. Laskentapäivät ja säätila

	alue	veneaika	lämpötila a alku	lämpötila loppu	pilvisyys alku	pilvisyys loppu	tuuli alku	tuuli loppu	kilometrit	Aluenimi
19.5.2025	A	11.30-18.00	+14	+15	2/8	3/8	SW3-4	SW3-4	32,2	Koppeloselkä, Pajuselkä
20.5.2025	B	7.00-10.30	+4	+6	8/8	7/8	N2-3	N4-5	56,2	Kortejärvi ja Välttämönselkä
21.5.2025	A	7.00-10.30	+1	+4	8/8	8/8	N3-5	N3-5	8,1	Hiisijärvi
22.5.2025	D	11.00-13.30	+1	+4	8/8	8/8	E3-5	E3-5	5,7	Putkenjärvi
22.5.2025	A	14.00-16.00	+1	+4	8/8	8/8	E3-5	E3-5	4,8	Särkijärvi
23.5.2025	D	8.30-14.00	+5	+15	8/8	2/8	E4	E3-4	26,7	Piittisjärvi
23.5.2025	D	14.15-16.00	+14	+14	2/8	2/8	E3-4	E3-4	4,8	Ruuhijärvi
26.5.2025	C	12.30-16.00	+14	+15	3/8	3/8	S4-6	S4-5	19,1	Paattinkijärvi
27.5.2025	A	6.30-14.30	+9	+17	8/8	5/8	tyyntä	SW21	45,7	Pajuselkä
28.5.2025	C	7.00-16.30	+10	+15	8/8	6/8	SW2-4	SW3-8	37,5	Näskänselkä
3.6.2025	A,D	7.30-15.00	+5	+13	8/8	8/8	SW2-4	SW2-4	18,0	Itälampi+Piittisjärvi
4.6.2025	C	7.30-15.00	+6	+18	0/8	1/8	SW1-2	SW3-4	20,70	Näskänselkä
5.6.2025	C	7.30-12.30	+10	+17	8/8	8/8	SW2-3	SW3-5	10,00	Näskänselkä ja Simojärvi
6.6.2025	A	6.00-12.30	+10	+18	0/8	2/8	SW2-3	SW3-4	10,40	Simojärvi
23.6.2025	A,D	3.45-14.30	+9	+14	7/8	8/8	tyyni	SW3-5	37,00	Simojärvi
24.6.2025	A	11.45-17.30	+15	+15	8/8	8/8	E3-5	E3-7	56,00	Simojärvi
25.6.2025									0,00	Koko päivä kova vesisade
26.6.2025	A,B	9.00-15.00	+7	+15	4/8	5/8	NW1-2	NW3	55,00	Välttämönselkä
10.7.2025	A	11.00-16.30	+20	+22	3/8	3/8	SE2	SE2	43,40	Pajuselkä
11.7.2025	A	8.30-13.00	+16	+23	0/8	3/8	SE1-2	SE2	51,00	Näskänselkä
14.7.2025	A	11.00-13.30	+26	+27	2/8	2/8	SE1-2	SE2	8,00	Hiisijärvi, Ruuhijärvi
14.7.2025	D	13.30-15.30	+27	+27	2/8	2/8	SE2	SE2	4,00	Ruuhijärvi
15.7.2025	C	8.00-12.00	+21	+28	0/8	0/8	tyyni	E2	18,00	Näskänselkä
16.7.2025	D	8.00-13.00	+18	+24	0/8	0/8	NE2	NE2	27,00	Piittisjärvi
17.7.2025	C,D	8.30-15.30	+17	+24	0/8	0/8	NE2	NE2	30,00	Paattinkijärvi ja Putkenjärvi
18.7.2025	A	8.30-11.00	+20	+24	0/8	0/8	NE1	NE"	4,70	Särkijärvi, Itälampi
									634,00	

Taulukko 1. Havainnointipäivät, sää ja kuljetut kilometrit veneellä ja alue

Kuva 2. Simojärven osat kierrettiin lasikuituveneellä.

5. Havainnot

Alue A

Simojärven pohjoisosat Pajuselkä, Näskänselkä, Särkijärvi ja Itälampi

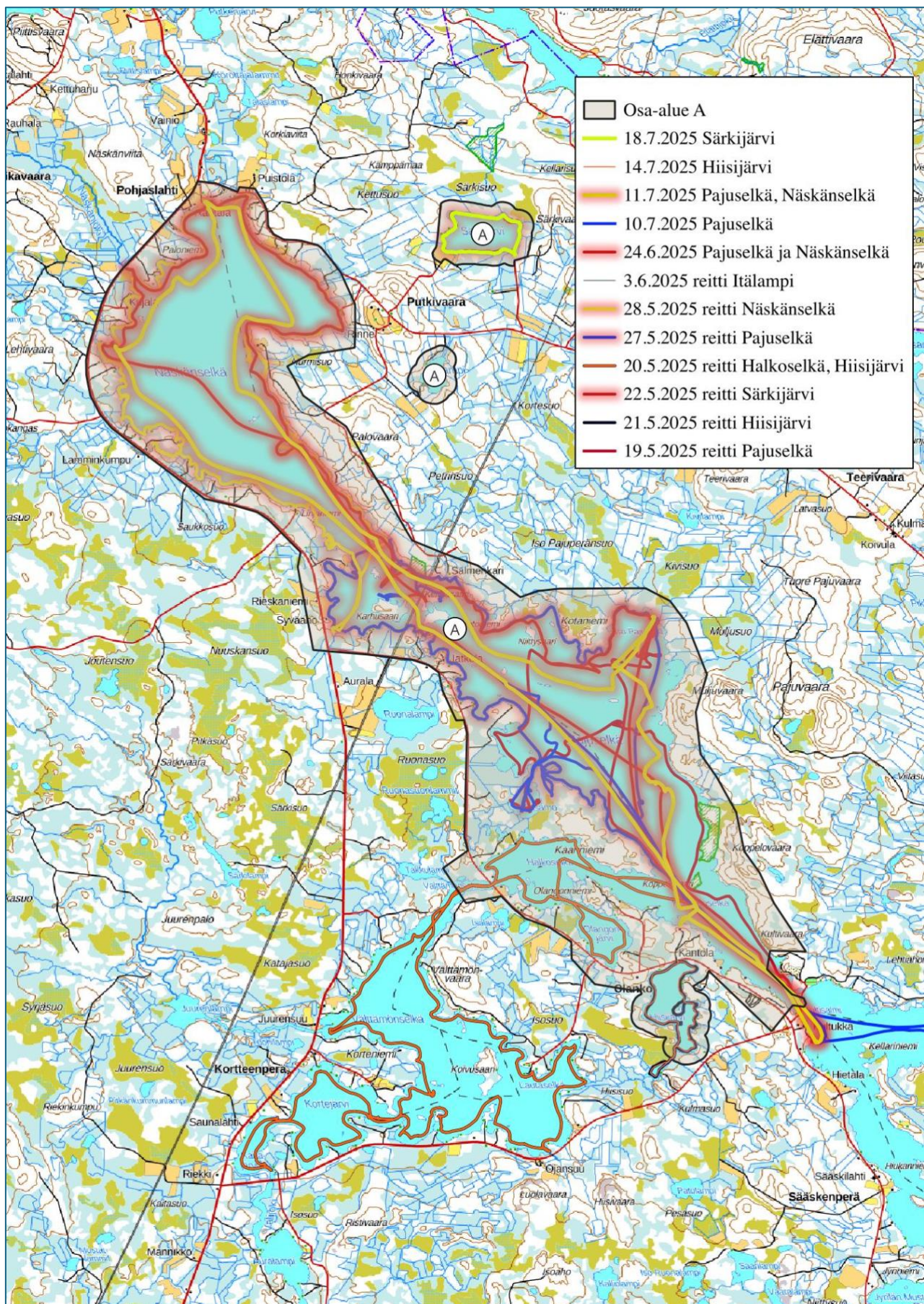
Alueella liikuttiin eniten, koska alueen kautta kuljettiin myös Välttämönselälle. Yleisimmät linnut olivat kuikka, tukkakoskelo ja rantasipi.

Kuva 3. Jäät lähtivät 19.5. jolloin jäänreuna-alueilla oli mm vesipääskyjä ja pikkulokkeja.

Kuva 4. Tavit kerääntyivät myös jään reunamille 19.5.

Kartta 2. Kuljetut venereitit Simojärven pohjoisosissa.

Seuraavilla kartoilla esitetään vähän yksityiskohtaisemmin koko havaintojaksolta 19.5.-18.7. havainnot lajeittain yleisimpien lajien kohdalta.

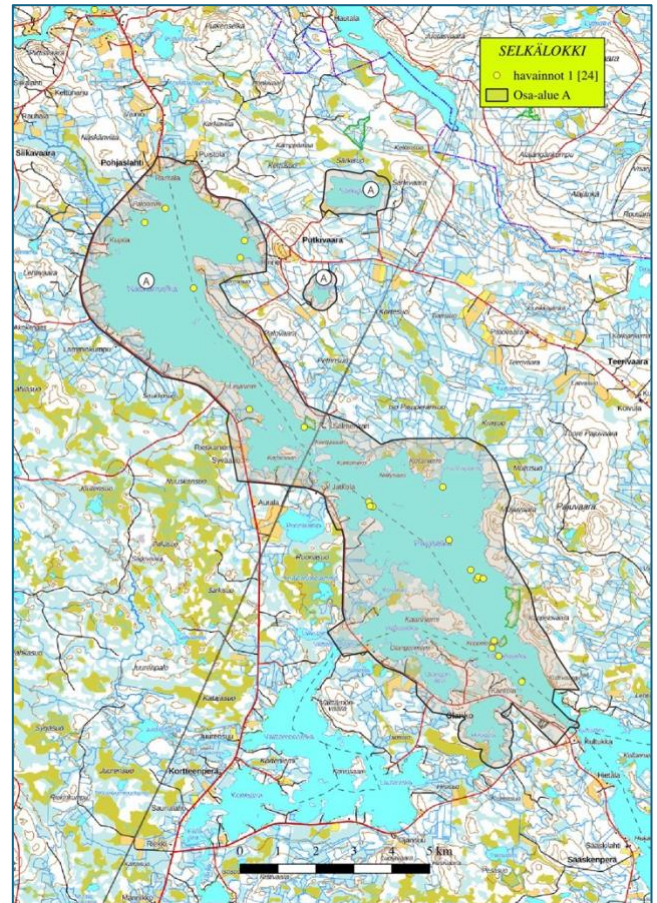
Kuikka

Kartta 2. Kuikkahavainnot

Kuikkia tavattiin tasaisesti koko alueella. Poikueita havaittiin kolme ja pesiä löydettiin yksi. Alueen näkyvin ja kuuluvn lintu. Suurimmat kerääntymät oli 11.7 havaitut 7,6 ja 5 yksilön parvia. Kuikkapari myös Itälammella ja Särkijärvellä.

Selkälokki

Kartta 3. Selkälökkihavainnot

Selkälökistä saatiin 24 havaintoa. Selkälokki pesi kahden parin voimin Pajuselän pienillä saarilla. Useasti istui venereittien merkkien päällä ja Vitikkosaaren kareilla.

Lapin kokonaiskannan on viimeisemmän arvion mukaan noin 20 paria. (Hario, M. 2025 Vuoden lintu 2024: Selkälökin väheneminen jatkuu. – Linnut vuosikirja 2024: 6-15)

Kannen kuva vanha selkälokki

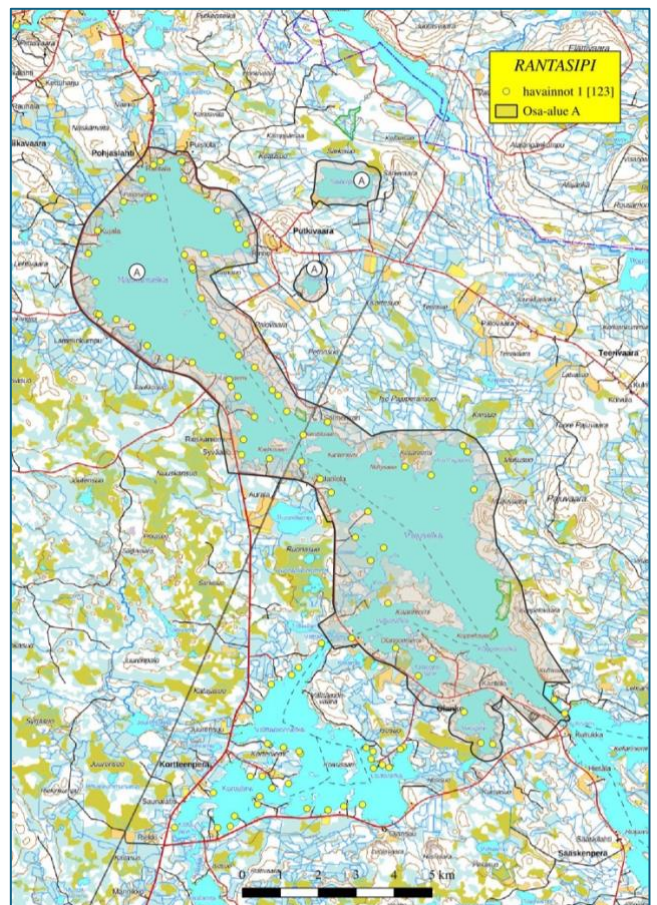
Tukkakoskelo

Kartta 4. Tukkakoskelohavainnot

Tukkakoskelo esiintyy Näskänselällä runsaammin kuin Pajuselällä.

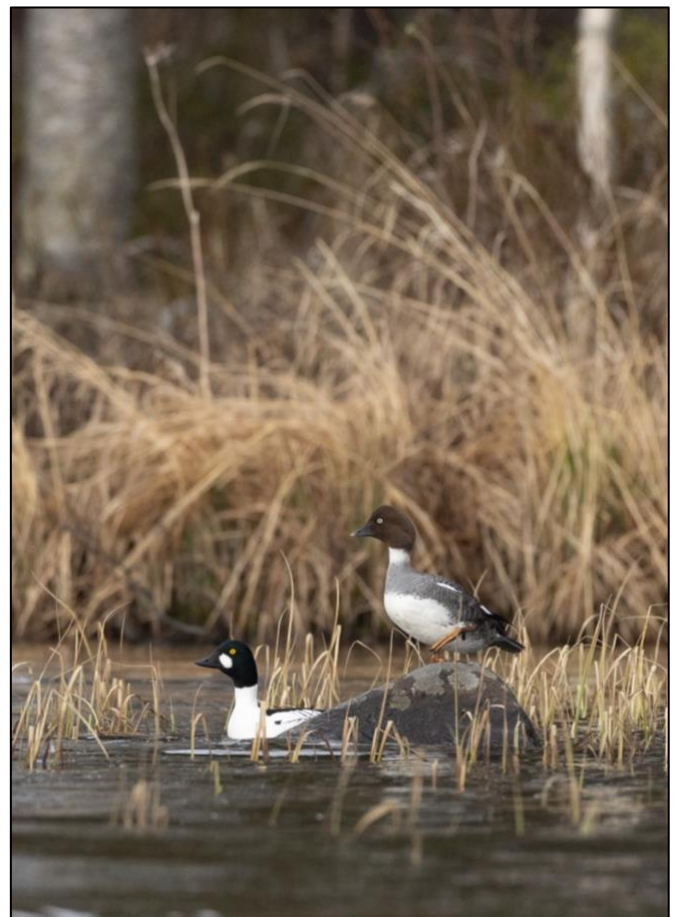
Rantasipi

Kartta 5. Rantasipihavainnot

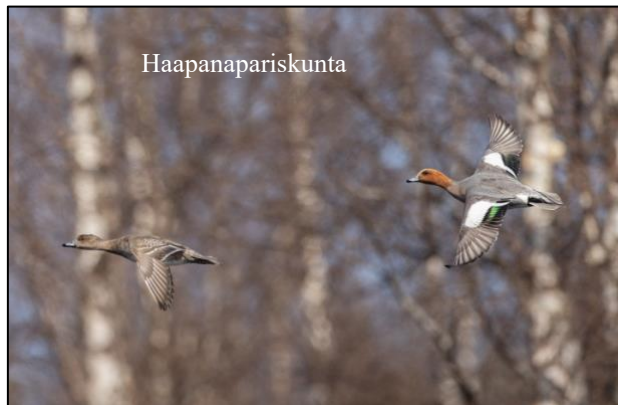
Rantasipiä tavataan tasaisesti koko järven rantaviivan alueella.

Telkkä

Kartta 6. Telkkähavainnot

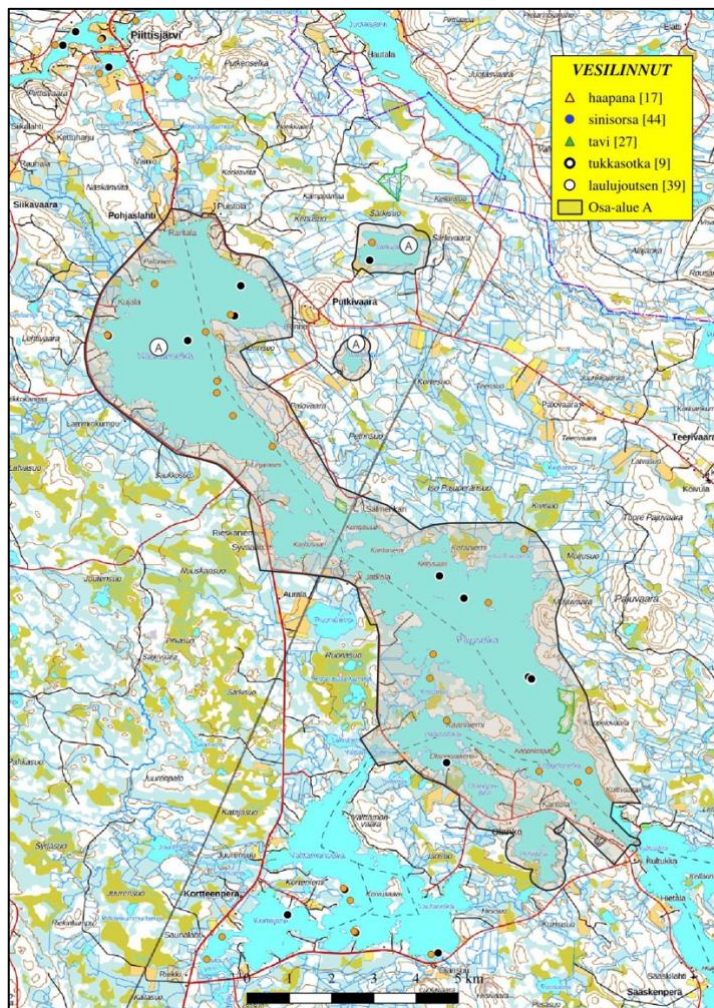
Alueella on telkänpönttöjä monen mökin pihapiirissä, siitä huolimatta telkkäpoikueita tavattiin heinäkuussa vain muutama.

Haapanapariskunta

Tavi

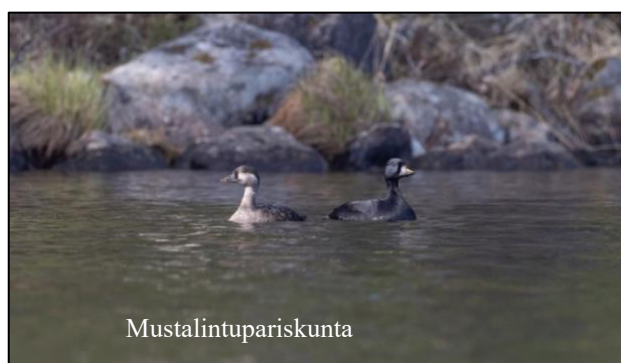

Vesilintuja havaittiin havaintotunteihin suhteutettuna yllättävän vähän. Haapananoita tavattiin Kosamolla, jossa myös tukkasotkat. Joutsenen pesiä ei alueelta löytynyt. Pesimättömiä pareja useita, arviolta 4-6 paria. Eniten taveja havaittiin jään reunamilla 19.5. Vain yksi tavipoikue ja sinisorsa poikue havaittiin. Muita vesilintuja havaittiin mustalintu, joita järven selällä 19.5. 30 yksilöä, merimetso istui 27.5. Kenttäsaaren pohjoispuolen isolla kivellä. Uiveloista saatiin 2 havaintoa Kosamolta ja Välttämönselän suulta molemmista.

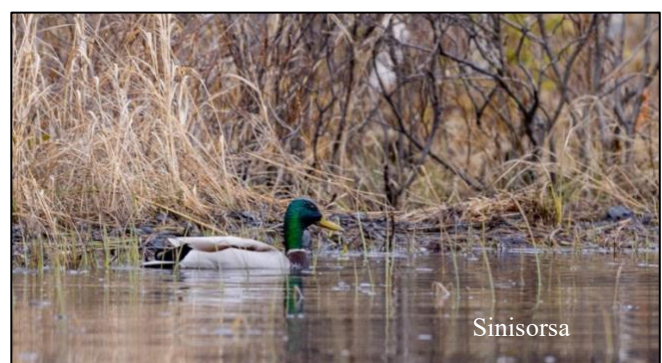
Uivelo

Kartta 7. Muut vesilintuhavainnot

Mustalintupariskunta

Sinisorsa

Kalalokki ja kalatiira

Kartta 8. Kalalokki ja kalatiira

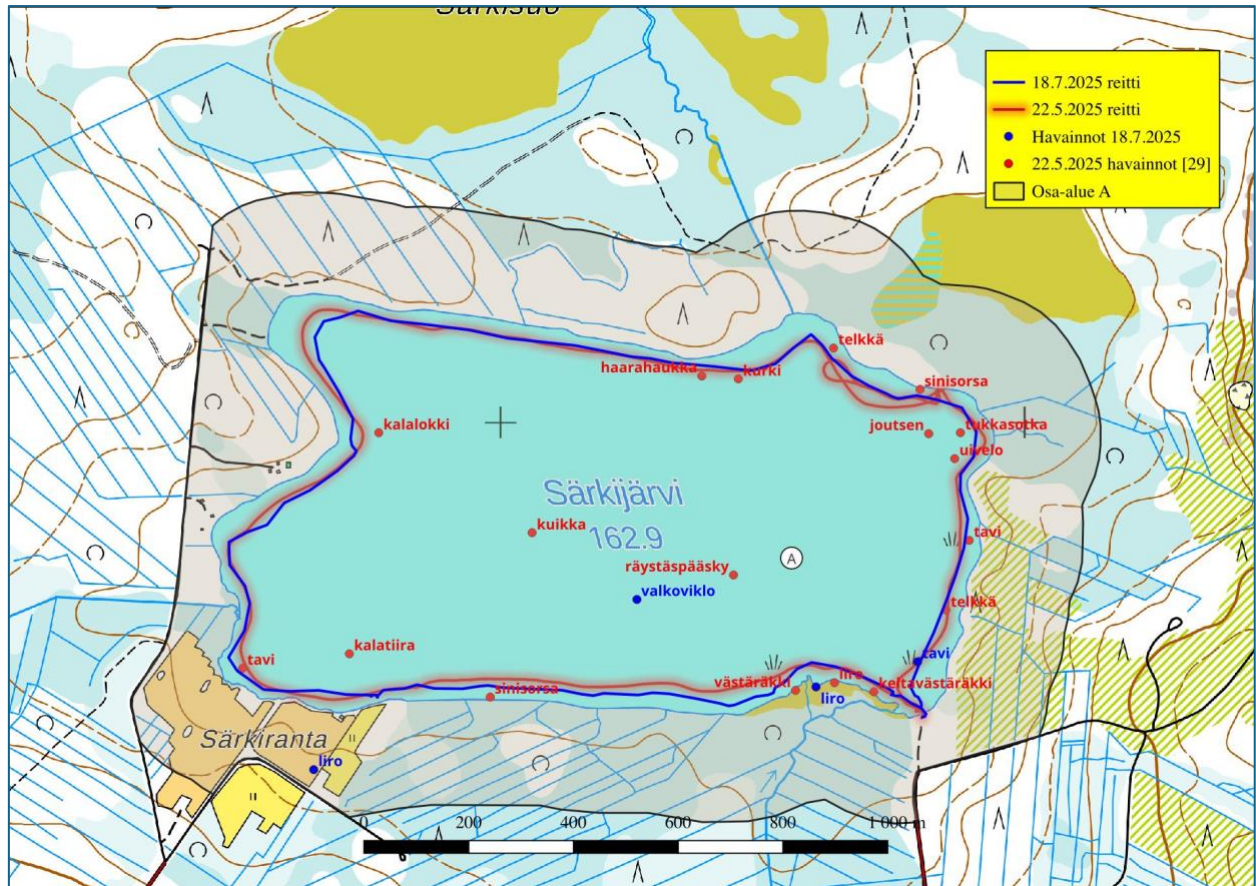

Kalatiiran pesiä löytyi muutama kuten kalalokkienkin. 11.7. oli 24 yksilön parvi Koljosenlahden karikolla.

Särkijärvi

Vaikka Särkijärvi on matala ja ruohikkoinen järvi niin havaittiin vain 3 tavia, joutsenpari, 2 sinisorsaa, 6 tukkasotkaa ja yksi telkkä lisäksi kalatiira ja kalalokki. mainittavin havainto kuitenkin oli haarahaukka. Kahlaajista tavattiin valkoviklo ja 2 liroa. Särkijärvi kierrettiin 22.5. ja 18.7 kumiveneellä rantoja pitkin.

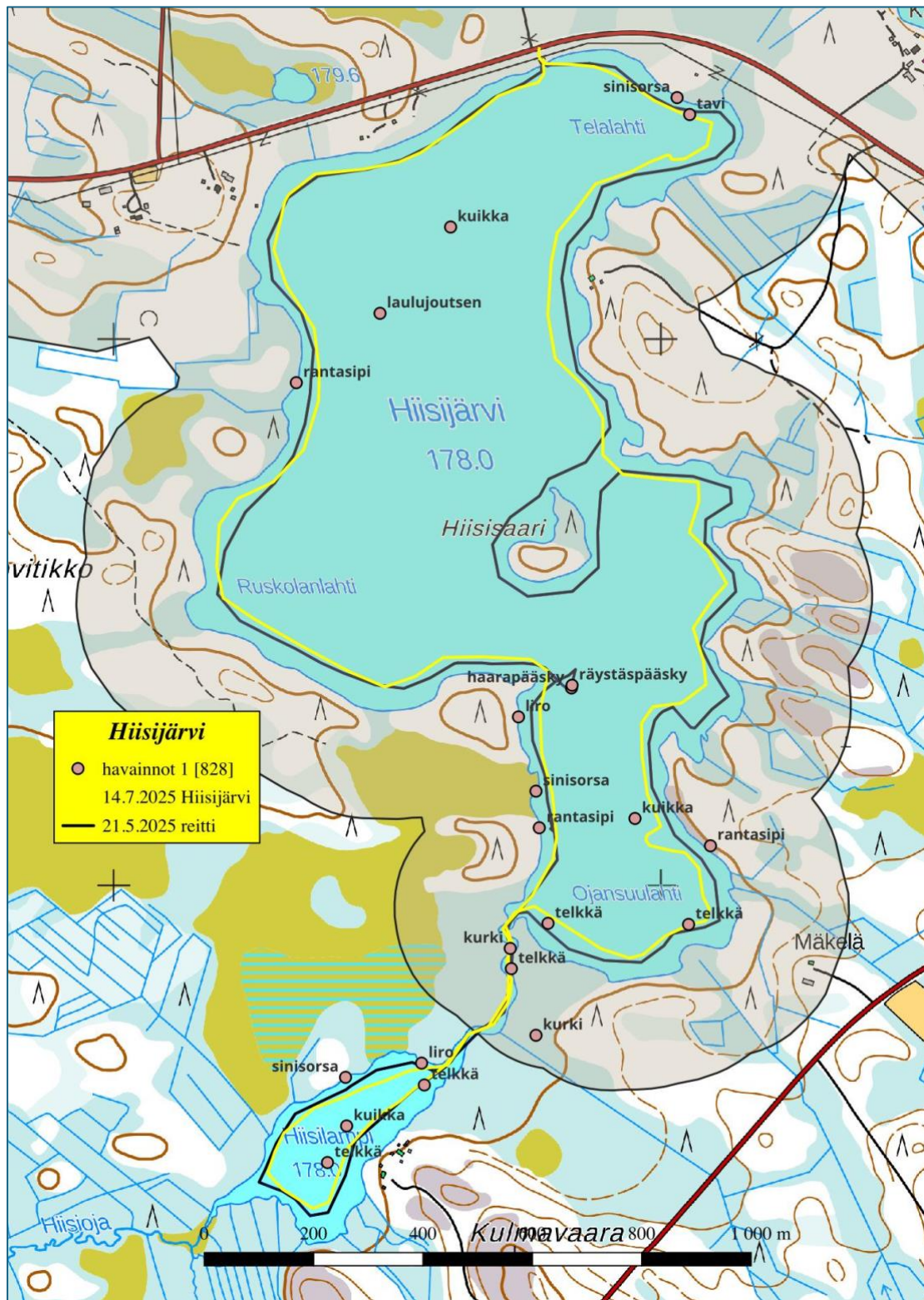
Kartta 9. Särkijärven venereitit ja havainnot.

Tukkasotkaparvessa oli 22.5. yksi telkkä. 18.7. ei tavattu kumpaakaan lajia järvellä.

Itälampi, joka kuuluu myös A-alueeseen tarkistettiin 3.6. ja 18.7. jolloin järvellä havaittiin kuikkapari mutta ei poikasta.

Hiisijärvi

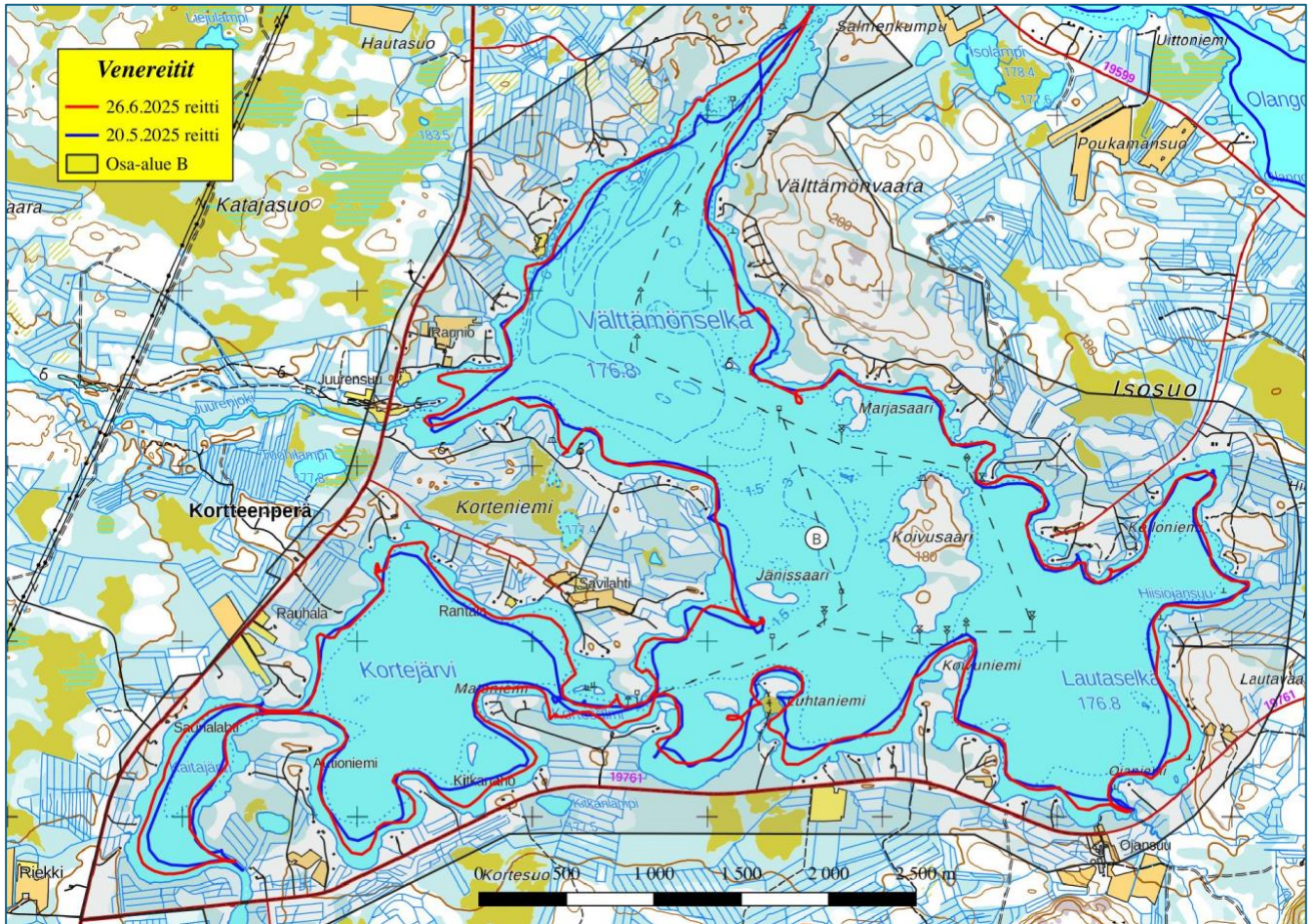

Kartta 10. Hiisijärvellä oli myös vähän vesilintuja , keskittyen alueen eteläpähän.

Simojärven pohjoisosien merkittävimmät lintualueet ovat Kosamo, Pajuselän kaakkoispuolen pienet saaret ja Koljasenlahti.

Alue B

Välttämönselkä, Kortelahti, Kaitajärvi ja Lautaselkä

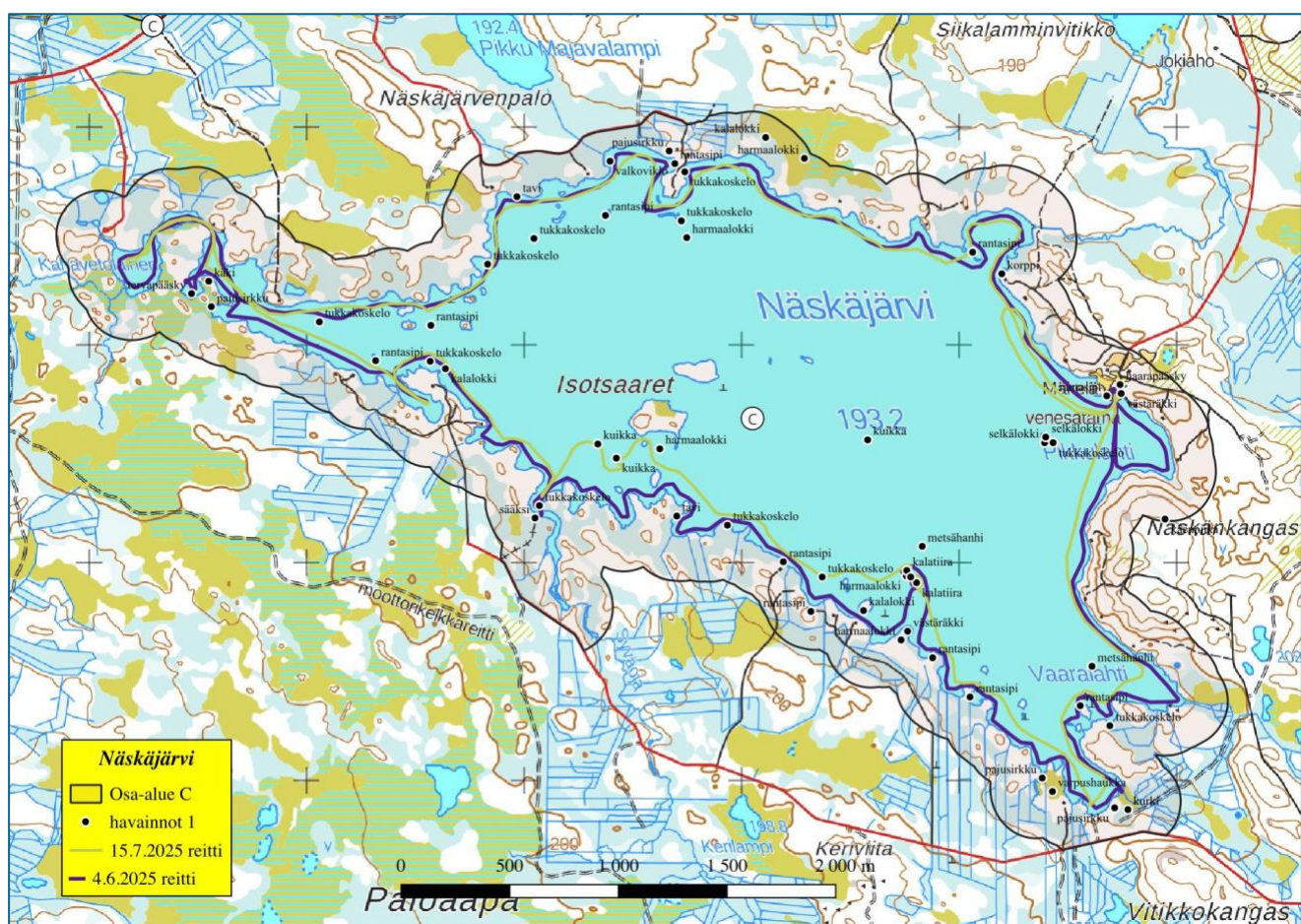

Kartta 11. Alueet kierrettiin veneellä rantoja pitkin 20.5. ja 26.6.

Merkittävimmät lintualueet löytyvät Kortelahdelta, jossa pesii mm härkälintu ja Kaitajärveltä, joka pysyy sulana talvisinkin. Simojärvelle menevältä tieltä havaitaan useita koskikaroja talvisin. Alueella pesii useita joutsenpareja, 3 pesää löydettiin ja useita pesimättömiä pareja havaittiin. Suurin sinisorsakertymä havaittiin 4.6. Kortelahdelta 24 yksilöä. Jänessaaren seutuvilla 26.6. oli myös pikkulokkeja ruokailemassa kuten naurulokkejakin. Yksi naurulokkipari yritti pesiä Kortelahdella mutta pesintä epäonnistui. Vaikka Kortelahti ajettiin 26.6. läpi kortteikon niin ainoastaan 2 telkkäpoikuetta löytyi eikä lainkaan muita vesilintupoikueita. Telkkäpoikueet oli vaikea havaita kuten kuva alla havainnollistaa.

Alue C *Näskjärvi*

Kartta 12. Näskjärvi, kuljetut reitit 4.6. ja 15.7. ja havainnot

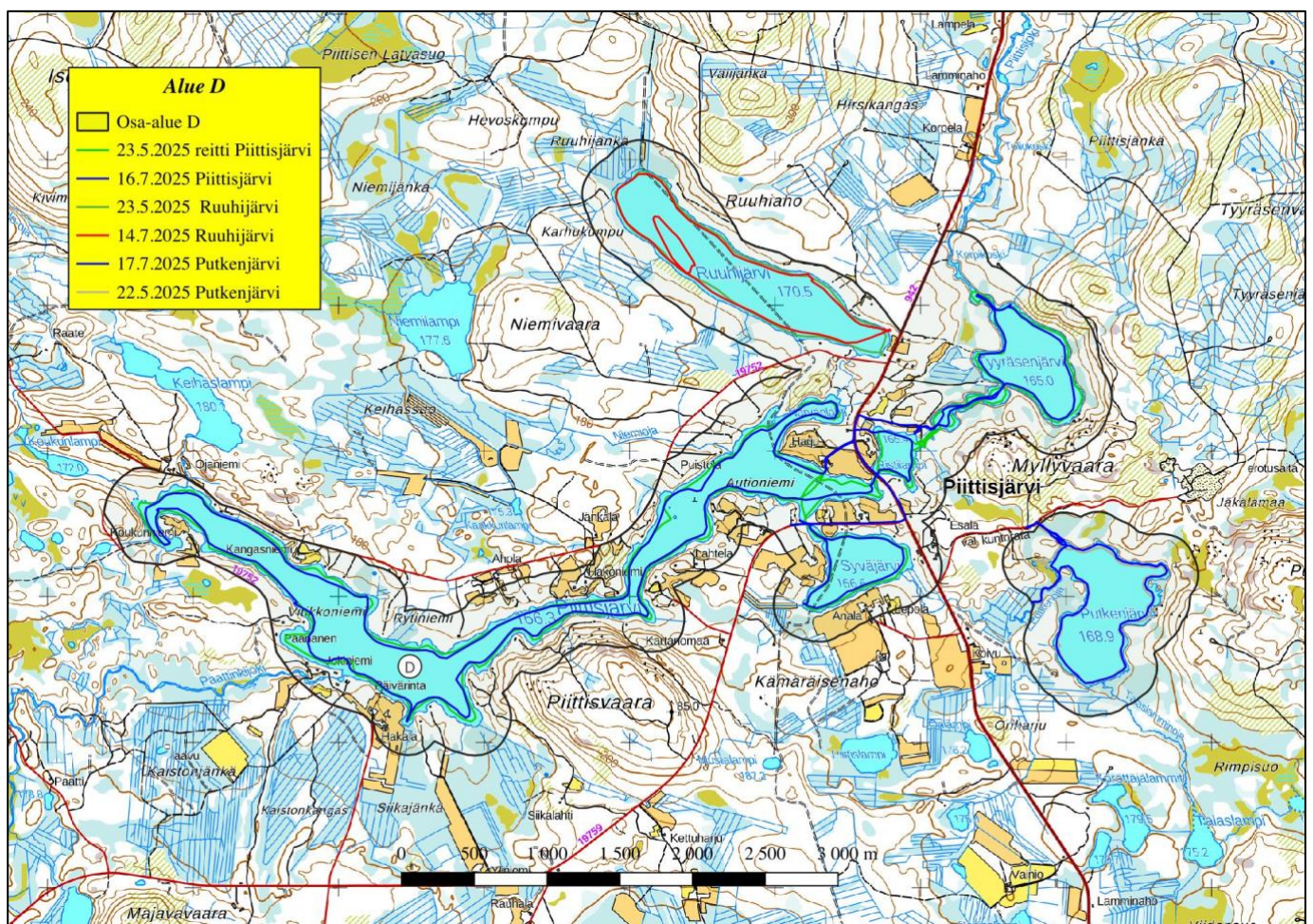
Näskjärvellä pesii myös selkälokki venesataman edustalla olevalla pikku saarella 1-2 parin voimin. Harmaalokki pesi samassa saarella. Metsähanhia lensi järven yli 4.6.16+23+8 yksilön parvia länsilounaaseen.

Pajusirkkuja tavattiin kaikilla järvillä.

Alue D

Piittisjärvi, Syväjärvi, Ristilampi, Tyyräsenjärvi, Putkenjärvi ja Ruuhijärvi

Piittisjärvi on helppo havainnoida, kun järvi on kapea kuten myös Ruuhijärvi. Putkenjärvi on myös ruohikkoinen järvi mutta lintumäärät ovat pieniä kuten kaikilla alueen D järvillä.

Merkittävimmät havainnot olivat pohjansirkkupari Putkenjärvellä, uivelot Ruuhijärvellä ja selkälokki, joka tavattiin 23.5. Piittisjärvellä.

Suokukot kerääntyvät Piittisjärven pelloille toukokuun lopulla.

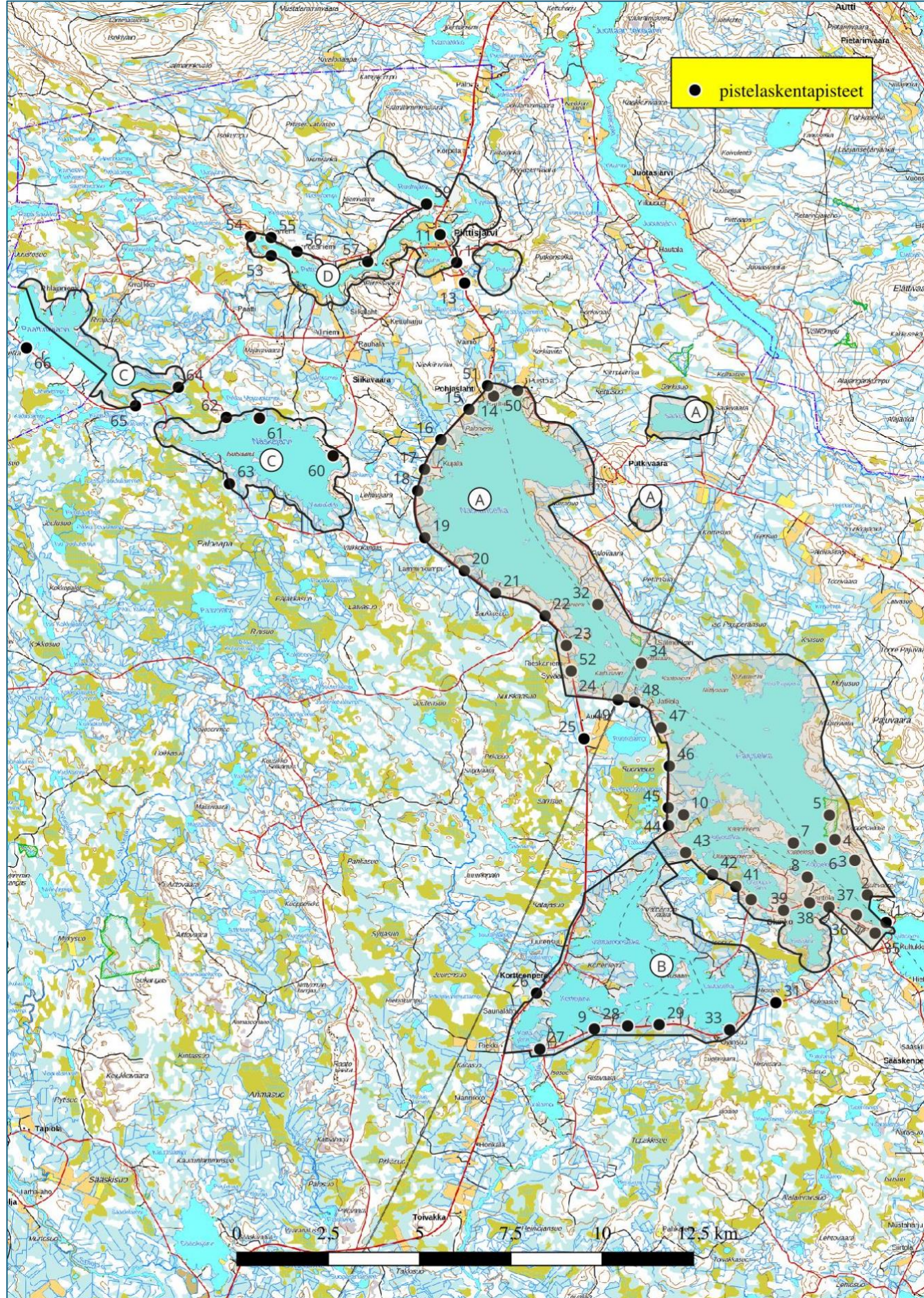
6. Pesimälinnustolaskennat

Laskennat suoritettiin 26.5., 3.6., 4.6., 6.6., 23.6., 24.6. ja 26.6 aamuisin kello 3.45 -9.30 välisenä aikana. Sen lisäksi tehtiin myös muutamia pistelaskentoja veneestä käsin. Alueelle tehtiin yhteensä 64 pistelaskentaa, joissa havainnoitiin vähintään 5 minuuttia aina kussakin kohteessa. Itäpuolen alueet ovat biotoopiltaan samanlaista, joten katsottiin että nuo havaintopisteet itäpuolella riittivät selvittämään alueen linnuston. Särkijärvellä ja Itälammella ei tehty pistelaskentoja, koska vastasi Simojärven alueen pistelaskentapisteen biotooppeja. Kaikki linnut kirjattiin ylös alle 50 m säteeltä ja yli 50 m säteeltä. Yhteensä havaittiin 48 eri lintulajia.

Inventoidulla alueella järripeippo on vähälukuisempi kuin peippo

Kartta 15. Pistelaskentapisteeet

Laji	linnut 50 m säteeltä	linnut yli 50 m säteeltä	yhteensä	TIHEYS (KP) paria / km ²	luokka
Kurki		3	3	0,02	
Kapustarinta		2	2	0,16	
Taivaanvuohi		3	3	0,15	NT
Lehtokurppa		1	1	1,95	
Pikkukuovi		7	7	0,20	
Kuovi		3	3	0,06	NT
Rantasipi		3	3	0,65	
Metsäviklo		2	2	0,10	
Valkoviklo		1	1	0,02	
Sepelkyyhky		8	8	0,27	
Käki	1	19	20	0,07	
Käpytikka		2	2	0,44	
Haarapääsky	1	24	25	3,18	VU
Räystäspääsky		22	22	4,47	EN
Metsäkirvinen	1	17	18	1,46	
Niittykirvinen		2	2	0,65	
Keltavästäräkki		6	6	3,53	
Västäräkki		3	3	2,48	NT
Tilhi		1	1	0,16	
Punarinta		1	1	0,25	
Leppälintu		7	7	0,50	
Pensastasku		2	2	0,45	VU
Räkättirastas	1	20	21	13,04	
Laulurastas		23	23	1,60	
Punakylkirastas	1	30	31	4,16	
Kulorastas		2	2	0,16	
Hernekerttu		7	7	1,52	
Lehtokerttu		1	1	0,10	
Sirittäjä		1	1	0,18	
Tiltaltti		1	1	0,11	
Pajulintu	18	54	72	8,66	
Hippiäinen		1	1	0,76	
Harmaasieppo	4	6	10	9,45	
Kirjosieppo	3	6	9	2,19	
Hömötiainen	2	1	3	2,11	EN
Talitiainen	1	13	14	7,40	
Harakka		4	4	0,91	NT
Varis		9	9	0,29	
Korppi		1	1	0,01	
Peippo	11	41	52	7,90	
Järripeippo		16	16	1,99	NT
Viherpeippo		1	1	0,21	
Vihervarpunen	1	10	11	1,25	
Pikkukäpylintu		4	4	0,17	
Punatulkku	1		1	0,21	
Keltasirkku	1	5	6	1,33	
Pohjansirkku		2	2	2,29	NT
Pajusirkku	1	6	7	1,67	VU
YHTEENSÄ	48	404	452		
<i>Laskettujen pisteiden lukumäärä</i>	<i>64</i>	<i>64</i>	<i>64</i>		

Taulukko 2. Havaitut lajit pistelaskennoissa.

7. Yhteenveto

Alueen kaikki järvet kierrettiin kesän aikana kahdesti rantaviivoja seuraten alle 50 m rannasta. Lintumäärät alueella ovat verraten matalia johtuen järven karuudesta. Alueella pesii muutamia selkälokkeja, joiden tilaa on seurattava. Yleisimmät lintulajit ovat kuikka, joka näkyy ja kuuluu järvellä. Rantasipi löytyy kaikkialta rantaviivan tuntumasta. Tukkakoskelo suosii Simojärven karuja ja kivisiä rantoja. Pesimälintuselvitys oli tyypillinen alueeseen nähden.

8. Epävarmuustekijät

Jäiden lähtö tapahtuu niin myöhään vesilintujen palatessa muuttomatkalta, että ehtivät mennä pesimään suoalueille. Poikueet on vaikea havaita rantapensaikoista mutta tällä selvityksellä saatiin kattava kuva linnustosta. Sää ei suosineet lintujen pesintöjä kylmän kevään johdosta.

Haarapääsky 21.5. Hiisijärvellä hyönteispyynnissä

9. Lajiluettelo

	luokka		luokka		luokka
Ampuhaukka		Laulurastas		Räystäspääsky	EN
Haapana	VU	Lehtokerttu		Selkälokki	EN
Haarahaukka		Lehtokurppa		Sepelkyyhky	
Haarapääsky	VU	Leppälintu		Sinisorsa	
Harakka		Liro	NT	Sinisuhaukka	VU
Hernekerttu		Merikotka		Sinitäinen	
Harmaalokki	VU	Merimetso		Sirittäjä	
Harmaasieppo		Metso		Suokukko	CR
Hippiäinen		Metsähanhi	VU	Suosirri	NT
Hömötiainen	EN	Metsäkirvinen		Sääksi	
Härkälintu	NT	Metsäviklo		Taivaanvuohi	NT
Isokoskelo	NT	Mustalintu		Talitiainen	
Isokuovi	NT	Naurulokki	VU	Tavi	
Isokäpylintu		Niittykirvinen		Teeri	
Jouhisorsa	VU	Nuolihaukka		Tervapääsky	EN
Joutsen		Pajulintu		Telkkä	
Järripeippo	NT	Pajusirkku	VU	Tilhi	
Kalalokki		Peippo		Tiltalti	
Kalatiira		Pensastasku	VU	Tukkakoskelo	NT
Kapustarinta		Pikkukuovi		Tukkasotka	EN
Keltasirkku		Pikkulokki		Tuulihaukka	
Keltavästäräkki		Pilkkasiipi	VU	Törmäpääsky	
Kirjosieppo		Pohjansirkku	NT	Töyhtöhyppä	
Korppi		Punakylkirastas		Uivelo	
Kuikka		Punarinta		Valkoviklo	NT
Kulorastas		Punatulkku		Varpushaukka	
Kuikka		Pyy		Varis	
Kurki		Rantasipi		Vesipääsky	VU
Käenpiika	NT	Riekko	VU	Viherpeippo	
Käki		Ruskosuuhaukka		Vihervarpunen	
Käpytikka		Räkättirastas		Västäräkki	NT
Lapinuunilintu	EN				

Taulukko 1. Selvitysten aikana havaittiin alueella yhteensä 94 eri lintulajia. Alla lyhenteet luokkiin.

CR = äärimmäisen uhanalaiset

EN = erittäin uhanalaiset

VU = vaarantuneet

NT = silmälläpidettävät

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019.

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.